١٥

هذا كتاب شافعي

قد انتقل هذا الكتاب اللطيف
الى يد عبد الضعيف [illegible]
محمد محي الدين بن فلاح الشريف
بن السيد محمد محي الدين غفر الله
ذنوبه امين [illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

بنام خالق حی و توانا / قدیم و قادر و بینا و دانا

ثنا و حمد و شکر بی نهایه / سپاس و منت و سجده و غایه

انکا کیم وار ایدوب بو کاینانی / بزندی هم جهانی هم معانی

بو عشقیله اول دیدی وار اولدی عالم / هم اندی قدرتیله خاکی آدم

آنک نسلندن ایندی انبیایی / خصوصا کیم حبیبی مصطفایی

صلاتیله سلام اول شاهه دایم / کانکله دین اسلام اولدی قایم

دخی اصحاب و آلنه که بونلر / آنک شرعنده اولدیلر مسخر

پس آندن صکره بیل مرحوم و مغفور / خدا ایله ولی کالله ایله مشهور

که والد دربو محتاج گدایه / اولا روحنه رحمت بی نهایه

دخی معصوم اکن جهد ایله مرحوم / اوقیندی لغتلرنا که منظوم

اوقیدم اولا تحفه حسامی / معطر اولدی انکله جان مشامی

دخی منظوم اوقندی حق تعالی / ایریردی طبعه آب حیاتی

شو رسمه اولدم لغت علمنده نامی / لغت کیم بیلمیشم اولدی نادر

که اوده ساله اولدقده خدایی / ایدوب رحلت قودی دار فنایی

بکا کاولدی لغت علمی مسخر / نه علمه کیم باشلسم اولدی میسر

خصوصا علم ربانی که سلطان / جلال الدین ایدر معترفان

کتاب مثنوی کیم قوت جاندر / ضیا و نور چشم عاشقاندر

بکا کشف اولدی بی تعلیم استاد / انکله ایدرم عشاقه ارشاد

یقین بلدم که پرنورست معصوم / لغتلر اوقیه ترتیبله منظوم

اکا هر علم اولور اللهه اسان / اولور عالمده بر مرد سخندان

خدا شاد ایلیه روحن جهانک / ویره جنتده اعلاسین مکانک

کوردی نظمه بو نسخه درکمون / سلیس شوخ رنک آمیز و موزون

جهانده یقدی بر شمع منور / سوینمز حشره دک نقشی کوررلر

حدیث شنده بیوردی فخر عالم / بو معنایی که اولدر خیر آدم

که اولادر انمه خیر ایلمی / ایمیر خلقه اندن انتفاعی

ولدم کیم بزم بر خوش نسخه مه / نظیره اوله اول نسخه حسامه

که بولمدن داخی اوله چوق نوا / نتیجه نفع ایده لر اندن فواید

شکردن کونه کونه بش حلوا / اولور بر ذوق هر برنده تنها

مزین اوله بر محبوب زیبا / کبی انواع الوانیله دیبا

ویره هر رنک کاردن لوت / کلور عشاقه درلو درلو حالت

نه دکلو وار ایسه انده جواهر / کوردم بو نسخ الا که اوله نادر

قودم انلاری کیم استعمالی قدر / ولی ولما بن انده بونده چوقدر

کوردم مثنویده جوق غرائب / که اوله مولویلر بوکه راغب

اولن نسخه انده وازدر بونده اما / دخی وار بونده نسخه بحر معنا

بو نوع انده داخی قطعه اولدی جمع / کتوردم بحرسنی یکجایه بر بر

تمام اولدی بو نسخه هر قطعه موزون / یزردم آنی بر بیت همایون

که اوله فارسی بر مصرعی هم / بری ترکی اوله بیش و نه کم

که ترکی فارسی به اولا مقارن / بلورلکی که اولور بو نظم مشکل

بو رسمه ایلدم اول جمع ترتیب / که بیله مبتدی احوال ترکیب

جو الطاف خدا کوستردی اتمام / دیدم بن داخی نسخه شاینده نام

که اکیم شاهدی مولوی یم / دیار مثنوده مغلوبی یم

بحمد الله که مرد معنوی یم / که غواص بحار مثنوی یم

مرادم بو که نسخه بوله شهرت / کله اوزانله اطفاله قدرت

ایده لر توسلا وزانی حاصل / اولالر علم مولانایه قابل

زهی عزت زهی دولت سعادت / انک کیم اوله بو علمه لیاقت

ولکن فرقدم بر جاهل دون / کوکنک ولمایه کر طبعی موزون

ایده فرو زنله تقطیع تفهیم / ایده جهلیله هر مصرعه تعلیم

رکیک ذکرده بو موزونلری کنایه‌لی — خراب ایده او طبع سقطالی
یقین بالجمله کیم براو غلانجق اول — او قویه شعری ناموزون مهمل
اولور طبعی کبیک دست معیوب — قلور محروم اولنمز داغ موزون
مکر بر حاذق استاد کامل — آنی جهد ایله ایده وزنه قابل
قلور وزنه ولی بولمز سلامت — قلور طبعنده البت بر رکاکت
قوسک اکر ایله بر تازه نهالی — بیوسه طوغرو اولور می اکله مثالی
بیه یکی بر دخی کیم اوله اول خاک — قوپاسن بوله بو تقطیع ایده می پاک
خدا الهام ایلیه ولطفی کیم — او قید نظمی کز اولسه معلم
اکا کیم اولمدی منظوم مقصد — چو تعلیم ایتمک ایسته باری نشود
خراب ایتسه در تحفه حسامی — نیچه کز طبع ناموزون عامی
نه بو تحفه‌یی سن صفلایارز — شولاردن کیم ولیه طبعی پیهند
نصیب ایتمه بونی سن سقیمه — نصیب ایت ذهن پاک مستقیمه
مفاعیلن مفاعیلن فعولن — دورشن جان به رحلتده دون گون

بلم

کیم انسه شایدی خیرلریا — ایکی عالمده یارب ایله دلشاد

القطعة فی بحر المنسرح المطوی المکشوف

هر زبانک آیدر لریز دوزیر دل عجمی — داعی زرکب ولوبول کو شرحی تمامی
همدمی بیشتر اول کیم دیره تحفه حسن — یاتی بو آتکرده در بو تحفه ده ای گرامی
لب دوغ دوغ نغمه چشم گوزه ونالی — گرچه کیم مرکان غمزه و شبل ابرو قامتی
گوش فغ فلق وش ایمونو سوش صبح وشی — ود دو دو تن ع دنی ودیدر وره دهانی
کاه دخی آرز دادن مره تحجان د — دیره دخی ز روکرشن نیره کلمان نیه ونیایی
نور ثلثن وریقین آنچه کوک آسمان — بعموره باران جهل ابر بوت ماتمی
کاه دو تکو ز آتش فرح آنک آتش دوده — ابست آتش فادیاتن فرنع ودمره طالعی
فایده سز رغبت سنه بیهوده وی — هم دخی بیهوده سو رسو لکیجی آرغامی
نای و طنبور و چکله ششتار رباب — قطع و تریط قبوز و مرده ولک دف نامی
بو سوزی زبرات کو کلکلیج باسی — بن سکمم باد کن تمیز دولت برده وایی
مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن — لیم بو کتابی او فور علم اولور اکا قوانی

القطعة فی بحر السریع المثمن المطوی

کت ژنده و سو بیله کوکل بنا
ارغچه دن جچ ... نیه یجون جیرا

ایچ طونه ستلوا اردی یک انجیدن
کولمکه پیرامن و قصبان قبا

نغز دکل کولکه سی معغر
خفره و ورغ عونک در ربغا

اولدی دبجه ترجه و قجو
کوستنه بوجق وزنه پیان ... سرا

خویش حصیم قوم و قبیله تبار
باده دبکانه بیلش آشنا

کرشته کدی ناوده تینت پاره وش
اولدی پرشنار دده دربا

تکه قوی و ادم طورق نام آد
شانه اوله نام خشم و کلک جلک دار

بغدیه کندم دی ارزن جاورس
ارمه و بورکجه خولو جبا

طورمک اولمک وانک تاکوشتن
مانشت بع غوث به زجه آتشی باشتبا

آرغنه کلار زیرا اوتی ناووداں
داخی اکر من بدر رازتیا

شیجو توکشمس می تماند غرا
سنجلیں کمسه کور نکا

مفتعلن مفتعلن فاعلن
ای شه خوبان جهان مرحبا

القطعة فی بحر المجتث المخبون

اغاچ گشنا و پستا ایکی آلن ژرف و ماش
دخی بد اوذره و شمراه فروش بولداش

صمانلو بالجه کهکل کرج کج و نم تکث
سفال صفی و زخت ستک کرج و طاش

صواتش و خاک در رطرف اینش اوقی ملی
هم ایتک کوزبانه سپد جنک و رکوتیکی باش

جریش ایکی صاتق قروضی چیخ ارل
دی شنود اصتی کالاندر سلاح و دوماش

انجی نیژ کز و کرشت اکی سیتار طش
نکار اک بیلوج بکوب ودکرج جاش

رشمن اشتی امیجین قارشمقه در
بوتی رام وصوتش جنکد روحی برجاش

اوبی درس کیجه کوندز صغر لبن امله
بکوان بکویش شب زوز رقیجو کاه و ماش

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات
سنکله اولادیم کانک نا تو تودم کاش

القطعة فی بحر المتقارب المثمن المقصور

دغن جیلق اولدی قرمال ال
کنور کوکرجن قنب تر و بال

سیناره و اختر دکل یلدوزه
دیزر و ذنه و لکی سی آیه یلال

یلار ترنه نوذ دینور بارپه
صمان او غروسی کهکشان از فال

آدی بیردی بوزوک سنده دونوبن | لنکوپه چیک الکنی ولدی ال

بولک صاچ اوریلی صرقوق کیک | دی شیوه ومرغول قسنه خال وخط

دی اوغلنجغه کوک دکیک کرز | خوانده ریکت قوز اوغل قزل

بوناش نه فرتوت وذل دوهی | قری بیره زن آی بیل باله بیال

شعن ارم اروزینه زمین سبان | سووم وار ابو اجود نیز ال

فعولن فعولن فعولن فعول | کید بیرجمال وقلبیز کمال

٥ القطعة فی بحر المضارع الاخرب المکفوف

ادر ایچی بیاده وقل هم پیاله جام | دزقی کبر کرک دوقدی بنده بیم غلام

قنجک سیرجه صرجه دخی کیجه | سور خطبه یعنی بلغر دخی سیام

برنده درکو بلدرک افسار دولار | فزاکندرکی بن اکر اولدی دیمک کلام

کنکلکر کیجه پاته طغق جلکدی دیمک | توشنده وتخت قبیدی جنک جام

نشتر وتیغ دی قلیجه دشنه خنجره | کنجت صغری قسنه غلاف ام دم سیام

ظلم ایشم وبوج وتم کس آخر مزد کام | نم کاندر آدم دخی ورلره نامه کام

اپی شنکیر داشنه ادی دست کم | ای اطع توجی کک ایله فحج طعام

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات | علم اوکرن کشی به بوجه معام

٦ القطعة فی بحر الرجز المثمن السالم اجزاءه

فارن شکم ناف کوبک بلد میان قوغ کوک | دخی تخته ندرانک سینه کوکس ردا

مرغابی چرخ ورد کلچه جفر بیری کینه نغمی | آهن وروده مس بغر کومش سیم تون زر

اررز رغلای مرودی نوج نهان کاک و تسو | ارج بهاز روش فحج دنبی رنک نادره

کار سهیکار لواش کاغد جاج بوس نوش | خوی کرده یعنی فی الشرع رت …

خم کپ ددیمی سیبلن سوا ونه … | اوک آی داشناغه بیوروش …

بوز جلک اوده وانت کیدار … | بونده کتور انجا سیار آمده الت انجام

اوتورمه بطر اریج کنده وی قورتلدی اوغل | نشین پا دل …

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن | حقا که جاهل صحبتی جهمدن بتر

٧ القطعة فی بحر الهزج المسدس الاخرب المحذوف

چشم بکاز اولدی کوزه بردوق | اشمه نجوبی جوبی ایرق

اندر آیش ورد کنگدن	اتمق اخی آشغه زلق
زرد اولدی چهره کبود در کوك	فاش سینه وسپید در آق
هم سرخ قزل [illegible] سبز	بل اولدی چوب کزینه توق
لخت اولدی چوبین تخت [illegible]	هم پری [illegible] رزم [illegible]
کف آیه وناخن اولدی طرناق	انگشت [illegible] اولور [illegible]
کالوچ کنجشك [illegible]	[illegible] کوزه [illegible]
هم [illegible] قدر	بو کسك [illegible]
زنبید انکس [illegible]	قوز [illegible] اولدی قورقو
مفعول مفاعلن فعولن	علم الجره در سعادت الحق

١ القطعة في بحر الرمل المثمن المقصور

میخانه یعنی [illegible] طردی فانه چون	بزه [illegible] چون [illegible]
بار کونه [illegible] در داخی [illegible]	دریا [illegible] کونه کون [illegible]
توده [illegible] لغز [illegible]	الکو [illegible] سوکسنه [illegible]

بسته قوز [illegible] لیکن بسته بغلو [illegible]	موی قل خاره قلم [illegible]
صبح [illegible]	اورنج [illegible]
راکی اچ در [illegible]	آتش [illegible]
[illegible]	نشست و [illegible]
[illegible] و [illegible]	بك هزار [illegible]
ایچره قل اکر [illegible]	اندرون [illegible]
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات	حیف اکا کیم دام جهل [illegible]

٢ القطعة في بحر الهزج المثمن السالم اجزاده

نوزر [illegible]	زمین [illegible]
[illegible]	زه [illegible]
[illegible]	رسیدن [illegible]
خراسیدن [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

یالکک نقف سوخمن یا میوق دزبوده قمش	خمیده ن وضن یعنی کلمک داخی سوریمک
اولور انکا شین فراشتن بتر مک وقالدرمق	داخی ینداشتن ینداشتن صماغ وکورمک
طپیدن طپیدن طپانمق رسیدن ایرشمک وارمق	رمانیدن اورکمک رمیدن اورکمک
چه باشد سترانج زمردم خوش دن	نولا صوو غوغی تزدن آمدن کلنج وکورمک
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن	کرکدر کندی وبی طرز کندی ایدرمک

القطعة في بحر الكامل المثمن السالم ٢٠

سده سبز بوده دی مغفله در اغوشم جلیان	سوزن نیبه بوده دی آن چکسره ودلاوی زمان
اولو خانه کی دخی کی قچن بسته دی کلی پنجره دی	قفسه دی ی سکره دی پچالمه دیج سوکسک کون
تره باغی سکه ویالغک آدی پنجره در او کور	اوده ونیره دی قارغ وماودن تی جکن کی یکان
اوکی کوف وقفا وناخنه دکمک کلازه جو صقیصان	نو شرمج دیج بادیه بوده لانه دخی
سو کوجکک اوکلور بو کون کاکارده دی سیدن اول	دی کاکنیح وخانه دکه ستون ادیلنک آستان
سکاه بکرکن ایکی قول ایکسن در اینده قولقلی	سو بهتر کبی رتیحی سبز رنک ورجل آن
متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن	کوچکدن ول کوب اوکه بیوب عز زوله بکان

القطعة في الوافر المثمن السالم ١١

تکرک طلو وبخچه دخی ای برف قره دی دیه	دی مرغ شیقون قوزی بره جوپانشبان سرو
دی غله بخل سونمدره دی لوبیغ دیبا به سنبله	اوکنده ماو شنک صیان مغبه دی بدن آکر
کونول کرکس کووتی ایجی کنس کلب جکره	دی ایجه کول وشبلاد لویح کیخ اولاجبوره
سن آپ جانی ادب جبله یدی کج اودیسن بوده	نوجان بربره ادیکده شوی سیره بره
مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن	حرامی بیه بلالی بره دی عیش غم شکر بوده

القطعة في بحر الهزج المثمن الاخرب ١٧

هم بابه دی باشتان دی تلکیه هم سیمان	هم داخی بزنستان قفس دی قوکنبی جهان
هم بار بهار اولدی بیره کونی درلر	اسبی دی صوف ای کرمایه ودسته ما
اوکلیم اوله اصلی آری اول ایک زرد دلری	اوکلیم اوله اصلی الحق اول او لکدی فوطه
آماده دراقلمش دج داخته دزلش دی	نار النفع دوزمک نارپدن بیرانه
مابی بالق ولدی پرایلان قربخه بود	عقربه جبان آدی کرده مرد وسیدبانه
هر وزکه اندوزی قره دیبان آید	بو کوکمه قرانو رسن یارین کلوردوریاته

بلبل اولدی قوتلو آغز و غنچه ادر	بو جهانده گنج ایلکن ازقدر شن
دلبسن ولیکن چرا گاه دخی و لوز علف	اونده دی کیکاه اوزن ایحش ...
ستم اولدی جابری آدی ستم و لمدیکی	ذره اوده دی چشمه کرقلبی اوله گران
ایمه تو نیکولی کی شونده اینک ازمن	قوبه سن ایلک ایله یکا اوک ازینه دن
متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن	بو مرتبه یار اوله ایولرده ایک ازان

١٥ القطعة فی بحر المضارع المثمن الاخرب

بلبل گل ایک الجی هم قلجی اولدی دا	هم بین گلنک و گوزک یارودی اجی
فیلان پلنک و قولاک نک اولدی کام هم	مانی کتابی ارزنگ دی نک کس ...
طوزنه گلنک در تنک طاج کجی ایلی تنک	عار اولدی خیمه سست ...
هفتاد در عاشوراتشی و باغ روغن	بریان آتشیه گوداب دیر اجناغه ...
انجام صوک و شام سو گمک ...	دشت آهو و در لکن طنب ...
انکور اوزم ارکدرا اتو مرو و امرود	سیب الما انار ...
اناجه باشنه اله طو شنجل و طوغان	بو جمله دلو جه طوغن هم ...

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن	بو قدر ایکی عالمده ایلکسکی ...

١٦ القطعة فی بحر المرفل المربع

تو قیتسه دیر ارکنده بدیه کننده	تجشمه ... قوبه کننده
فرخنده قنسج قوتلو خرم	شاد اقلق کلک ...
بیل آفرینشده یرادیجی	زرق ...
هم ملیجی ... دیرار	سکر دیجی ... دیرار ...
هم ... هم دیملیجی	اولدی کشنده ...
خود راستو دن کندو دی و ...	لاف ...
هرچه بخواهی و خواه ازتو	هرنه دلرسک ...
مستفعلاتن مستفعلاتن	سن ... اوله فاقل الجنه

١٧ القطعة فی بحر الکامل المثمن المقطف

... اصطره ...	...
دیدی ...	دخی ...

بغل

ابو بک سونک ایله ولدی ظاهر کسکن
شادی گلکن قویا سو راننده بیار بو
مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

هم خار خار دیر اول کو کله خار
سوز نیسن کونه غصه کتوره بار
سلطان عالم ولدی فاتح ولی آی

١٦ القطعة فی بحر المجتث المقصور

آیو چه رو طرز نه خوک وار
در سکه دارن مدت فارس
سوزن انه گرارسون و سوفر
یهن یا صی یوغن سطر وقصه
دیده کوز کور شیدن یاغی نکر
فالعقد رجب انی تاری
فجیدر نار یانه یورت انمک
مرد ملک باتن دیر جمک سنجه
بیجد فور قوصر دریچار

تنگ کمش بت سکلدی جراز
قول بازدی هم قولاجه بی ار
اون کدیدر دخی ای صند سیه گاه
کونه وکرد دکری ووردن نه ندار
یاغ سوز ایبانی اید بسیار
اون وسطی قطعی رجه اوزه بیاز
ترک نازه ولدی هم سکرت تنا
هم فحی سر ندر صوغن چو یاز
دخی نسیار چوقدر اندک آز

هم کم اکسکدر فراوان یول
بیش خرزد و قیمه فاصله دخی جید
کو کلکه کندی کلمدی بید بینه
ای کوز ایو زلی کی کلی یارلن
فعلاتن مفاعلن فعلن

اولدی جه جنسد فن نوع وجرمی
لغه کسمک دی اورناغه انا
دل نا رفت دمی نیاند نا ز
ای بت چوره بجند و نیا
ایر مقصوده هر کصفیه آز

١٧ القطعة فی بحر الهزج المکفوف المحذوف

دی جوبه بیر امن و اقلیمه دی کشور
درجو زندر لا یوغ هم دخی تیر
یازر ندر سبزه و دخی برا اشر
دندان دیش سندر بلک وتار زار
بو قارنغه بالا اتر و بالا بوی قدقی
ره شیر قولاغو زیش وریچی یوز
سید آدم دی یکا عدل دیر داد

دمور چه قوچه انکر و زرز
ارام دو لتمک نکرکیز غو
سر سید و باند خاله دی ماذ مکر
یود آره بجه دی پشم که فانی
ایلرکه دی پیشر کیکه شیر
بیکار صواش صو زندی جره
داد ادکل عادله دی قدرنه داد

10

ملک آسی جدو دوجده بیشتاب / برزه وار اوس قول دخی یر اوده جای
هم اولدی سپهبد ارتد سپهبد جری عاسی / دارا اولو سلطانه دی حکم ایتجی داری
بربجه دی حشم وزجلدر دخی کوبن / کون باندوغی بیریا چتر وطوغی
کوچلو به نوا نادیدبار لیک بجاده / الک اولدی نوا اولدی ایدر اولدی
ساشی به دی فوج دخی کول التری / الک اغنعه دی الیسره لال ایدر
قیز امعه شرفچه ره دی ویزنه دره / دل جان آنچ بسل ازمرد اوبوده
مثرو زطفرا ونکوکلک الدی پس آن / بادآش کجنی کچن ودشمک دخی کیفر
بوبرق طوت کربوله وطوغی یعنی عجم / فرمان وودر شوره وراث ولدیر
مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن / علم عمل ایت تا بوله سن جنت کوثر

١٨ القطعة في بحر الرمل المثمن المخبون المحذوف

بورغه دوزه دی جثه بلجه بسترخیز / بوله درنارشه دی صوله جنب بولن
طره یرحرک دیشلر دخی برکین ایکن / سبدکه بوخه جمن فیزاره هم دخی کشن
غنده ورنجه دی حصاری کردبیع وسنو / اوکلولک فی سنبه اولدی هم اسنره ستر

کاربکانه اولدی کمان چنبره ججه دکل / بانی نافه اولدی چو بچه دخی کربانس اوزره
چشمه دی صحبه خیمه شبستانه دکل / مغفری کفس ودرفشنک کی شهنی جایز
قارغیش یغ دی اماغ وبناغ ایلک ایجی / بسنه باغ ایغ جلاغ وباغله بستان الیز
بربوربس بوبکم ساکه قیامنده ورک / روشنی بروکه زرابایده دررسنا خبر
فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات / کورسنج سعادت سنی زاغ علان که اوخیز

١٩ القطعة في الهزج الاخرب المقبوض

تمک حلة دجلواوزم نکاکیه زنک / هم بوزه دروا اوزم جیوغی برتقدر جاک
باپرق دخی برک دراغاج جاصلی باز / کوک بیج ولیک بجمیند ردخی کالک
بوغلق خفکردن اولدی سیلی ودرباب / جلد اولدی لعنده جایک وهم جالاک
هم زرف دک بیکرف اولوکاف و / دی بارغه کوجو قودور دخی بخاک
بوک باردخی یول دخی اوج کره سبا / تاج افسر وکرسنج تاج ولدی زاک
اول که اولدی بو وطوغی کانه قوز / انکه شده نیک و بست وراجه باک
مفعول مفاعلن مفاعیلن فاع / دوستلو وکیم جیبدن ایده اوزن باک

٢٠ القطعة في بحر الرجز المثمن المطوي

بیجان اولدی الک هم دخی پاشوادر
هم دخی آتشی گل سرخ اولدی سپوس علاقی کمک

خو آمرز فردوسی دی درا بابا آته پدر
آدمه مردم دی الی مردم چشم البکی بکک

بیجه دهیر مدر اوددن هم دخی جاش گل
آذر اود بخت کوه مرا خکر کوز یعنی بلک

زنده دیری بنده بما لوطونه دی دخی ادیم
سنجان چرم گون و پوست دری دخی الک

بوز آینه دی خنک و سنده ولدی فم لا اغیز
سرکش و بیک جلکن هم فعل الکه اولدر دوله

جند ستانی بکنه این روشت بکجا
نیجه ابورس بازغه بو کیپسک قند ده دک

مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
مرنه صنوبر ینک ایلکه تب باشکه لکرک

القطعة في بحر المنسرح المطوي المجدوع

دوبدن حوارتای هم دخی نکجبان
کس برانبر فصیح داورسی دی سنداد

هم دخی جابک چکیج و تیشه کسردر
دور بیدی چوب پاشی هم اکه سوبان

طالع دپه سینه دی شیخ گریوه بلکدر
کون بخش کوه طالع و اورکه کوبان

اولدی طوبان بلدرم ژرمه بخنو
شبنم چه بر طمان عرس کربا

هم دخی رخشنده در الدراسنجه
هم دخی باران در دخی دخیان

معنیده در باب خوش اکله دیکدر
هم بره ویا اوددول اوو نی سایبان

بکلم جسن صبح خسم سند اکلدی
اگر کرو بوزچو رودی بکرد آن

بکند کچی بیچ بوشم بنانیام
قوتی آلان میزبان قونغه مهمان

سوه دیش سوه طول خربزه قاون
پایه پا و آور ایم هم اولدر تاوان

قیشی دی کاشانه در کاخ قدر کوشک
چاره وغه وروازه دی هم دخی دوان

سوسه دی عجب اردرد نه اهدرد
دم نفس ماد مش صوکه دی پایان

خرقه زکو آزرقه بیت بیل مباندر
آب روان دی آقر صو به زدن جان

سپن بن وبطمان بن کیل دور صاع
اولچکه پیمانه دی عهده دی بیمان

اولدی گران سنک آغر وینی
دخترقز وگران هم اوجوز ارزان

صنوبر ینک صولجان اوله چوکان
بوولنی طوبخه کونیک علطان

ژاله صوده مثلی تولفوغه دیرلر
هم دخی طغر جفه دیدیلر اتیان

مهد کش دخی بیل بهار بهاری
سوی و بوزندق دوه جی شتربان

کی دخی کیند ریوش دخی بوستان
نیفه دراج طوق یقه سی یاقه کریبان

قاموللی لسلیجی صقلیجه‌در	باهمه پروردگار هست نگهبان
مفتعلن فاعلات مفتعلن فاع	باراوله دائم سکا همت مردان

٢٣ القطعة فی بحر الهزج المکفوف المحذوف

ایچره‌نه قوشنمی چینه دخی فوق سحر چین	حسود اولدی یخندیش ازین کوریجی جود جین
یوغمن فت وبخلد دکل فت دولی	ندر قیردی بیره قولانق یوره آهن
بزدآر زیره هم دی ایلاج وایک کز	کوزل خوب وله زیبا ولی زشت اوله مطمح کین
ندر طاغ ارکی نک علم کلکف ربی قدم	نوبرز اولدی قوز کوزدخی مرد نه بیرسین
دی بتبر ارسلانه کفتار دینور ضرطه روبه	دینوردکوبه هم پارس دیر بوزکی نام
دخی قونه دی وردخی ریح دودور	ایراق طاغ انکی کوردخی کور دزرسین
کره وله طولوانجه دینور کیسه زرینه	کراوله جیق الکون وودر کاسه زرین
دکل صلقه خوشه دخی ازغه توشه	قاتق نکوریش اولمی دکل که جرحین
کوکل نیجه زاکدار سنی نیمر و طلو	دلاچند فریبد زافربه دخبرین
مفاعیل فعولن مفاعیل فعولن	دورش علم وکماله ایده ارساکه تحسین

٢٤ القطعة فی بحر الرجز المطوی المخبون

شاخ طرفی یوق پرده هم صیقل آدی بی‌شیدر	ز نیه صحیفه در دخی درب باش آدی بیشدر
چهره‌یکن دی کشونه زیره وخیره توشیدر	بالی آریک هج نوشدر دکمی دخی نیشدر
کوزنغا غیبه بیلدی یطولیدر رکه وقیق	یوش نهی یاشش سیز آریق یعنی میشدر
تور روضه دم دیکم ارک بیم یارم حرم دوال	صو صغری بانیی مرکله کاویشدر
طاشغی دیه یادکنه رقاسی نعم رجو کوزیب	کوسه وصقلی فه کوسیج وتلمه رپیشدر
سنلغه دی مزده ومزدکری ی دیم زکری	ویره آری ریزه اوداق یک ودروغ نیشدر
رونق فردخی دکریا تنه شر ولی سیز	فالقانه دیرلر اوق ویای فع بیه جوق ای کیشدر
طبیعه دی رسش وسلکه دی پرورش	زاهده یار پیاد دکل مذهب دین کیشدر
اتلو سوار ومرتبه پایه پیاده دریا	صاح آلتی بیه پایه درهم کیج بیشدر
ایت آب خوشکوار ایدنکه زیست	بو درلو سکیجی صوکله اوکه صومیشدر
مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن	علم وکمال معرفت عارفه وردکه عیشدر

٢٥ القطعة فی بحر الطویل المثمن السالم

قرب الله امق اولدی قربیدن اندق
گشتی چاپلوس ایلک مدر یعنی یلیدق

کشیده ندر چکمک و ندر احمق
لغنه و بنکیدن قفیوب طولنق

قفودن اغزغیق اونوب بخشیدن
بالش نهادن تن خو تصیدن

نجکمک سیسندیدن گزیدن ولک
لنگیدن ازلامق شریدن

جشیده ندر طیق یک خوردن اک
نربدن بکیدن هم بغریدن اکرتق

دی شفتن ایک الک درنکیدن الکنمک
دی فنجا و غلطیدن کرمک تولنق

جریده ندر اوتلامق ایم غشتن اصلامق
لشدن ترزباران یعنی یغموردن اصلنمق

بهاز جالب ای گفتار گر سیکنی بدو
بوسوز یکده رجاندن کر ایدرسک اشتمق

فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن
گشتی وصلوا لقد ندر النبی وصلوا به

القطعه فی بحر المتقارب المثمن السالم

جام آغاجی کیزه وفا ین آغمی نوش
اغاج دلکن خو لیدر بوم یغوشتی

بریر اوتیکی نه دی ای دونه دبی
دون اضرانمی کیجه دوشتن ندوش

دوشک جابه خواب اولدی خرمان باغ
در اغوش کن قوج اولدی آغوش

سمک طلمدر دخی پیسی بر ندر
قفا چیره قولنق دبید ربا گوش

دی کرپی چیز و دیپونه کمی
هم آهو کنیک ... دخی خرگوش

بیک خوردنی سیرتوق وزره اوزیچه
اوک موزه اولدی پاپوج اولدی پاپوش

اوجوق طوت دیو و بسای پرلر
خرد عقل دیوانی گنه بیهوش

طوقسان قدر آسیب و آشوب اورکی
اورس ... غاغلالوش

دسته سر و بن و ادی اولدی ...
دلوبه دی دیوانه هم دخی مدهوش

ضلی پرد بیک ...
دنگ اسیم دل هم ...

دیه بنکا دیکلر سن ابیت
بگویم گفتنیها تو بنیوش

فعولن فعولن فعولن فعولن
ابت استاده خدمت ...

القطعه فی بحر المقتضب المطوی

هم بدین اوجنی وهم دخی اوچین اولدی هست
دوزخ اولدی طاموادی گشت اولدی گشت

انجیل ادی انکلیون بت پرست ترسجی
هم پسته بکیه در هم ... اولدی کشت

سجده ر ابلی ... اولدی بخ درخ
جرگر وجل دخی ...

گلکنبر دربانکه اول ازل نه یازدی ایسه — خواهد آمدن بسرت هی بخت برحضرت

فاعلات مفتعلن فاعلات مفتعلن — طبعی و طبیعتدر آدمک نهاد و سرشت

۸ القطعه فی بحر الرمل المثمن السالم

جای منصب جایگه نوبی آی و یول — گاه چاشت کنده چی کاتو مرول

قیین آنا زن بادری بل سوی — بنگه قیین آتا بیو وزن پدر

نول قنا زبور سندر فرزند اوغل — کوبکو دآیا ددر او بیاش سمول

چشم و کبن طره نبیره در طول — اوغل اوغلنه نبیره کوریجی ال

دوله در فاصره طلکن آ دبان — انگلیه پستان ای حالقوین سسان

بالی بش دوشاب شکر جوات اوش — کنک گلنک بیره کنک بث شیش

جگره جلمیه گفلو تمک نحفره — آیره بجغو کلف کلاز و هم کره

بورتیم مدفوز آغز آورز رزم — غصه و قیغو زند و هم درم

طورتمق اولدی ایستادن کاستن — اولدی اکسلمک و کالقمق خاستن

هم برشتو قزنج سهامدر — زبوه جیکنه جزء انگت سرچادر

دیده بان گوزجی طفیدر هم گواه — صیغناجق پره دی جای پناه

دی قجاجق پره هم جای گریز — دیبه یه تارک دی تازک نجیز

تابشدر یوزیره خیف هم دانحول — اوردرز او دیر و طوبق پره دول

جستن آمدی بشی لانکدر — هم تیجی سیکی و مصلوق تکدر

قورقو لاینه دی کام سهناک — باتجق انجلکی صندوق فرلاک

تیغ صوتیندی کوزن اولدی صعن — خاک توزده اولدی طرقدن نغن

اولدی آوردن گتورمک برنجن — دوکمک و قامجقدر رشکر نحن

باتجی بالان آنیدر اشتلم — غنچه درطیفه دی و شب

اشتمک آسیا و سرنده وکریک — گز تودرپوشیده توشیده جوریک

او یکو ده جورلدمش ولدی تحسب — هم بکسته درصنق کی دربت

مهره بونجق مهره هم ولاده — قاو و چاقمق سوخته آتش زنه

کاسنی کوی نیک و یوزنرلک سنبد — هم و تیزه کوتلمک و قوشنج دبلی

غلبه ابوه و قصنی انکرده — او در نحیره و هم تیجی دده

طرملادی خشت آلتون آتی | نیش بق آری وقندر رودرست
سوزبه شهر باکه در بوشوکمین | هم یوزک انگشتری قاشی نگین
جبه یاتوق مسند وانه قازبوز | کیمی بودینه میمون یار بوزر
دست ابرنجن بلازک کوشوار | کوینه تیهو چل صغر حوق قوشی سار
هم صوده یوزمک نشا و بدن درر | هم دخی ضرنیق ترادیدن درر
هم بنالیدن انکلدمک درر | هم زنوبیدن سکلدمک درر
هم صرنیق خود کلمار بیدر | هم سکوب قانق کوار بیدر
سستند الکلو ورلا غراق | بلج اچی اکشی ترش غوره قورق
اوقماشید رخوره بازدان | قاب چخچقدر اوقلغو دروآردان
آغلین درد یلو اولدی آزدار | لابه یلوارمق ارقد رسم زراز
خشکی دصبرولوق درداغو عدر | اصلان آرتخنه دردا وغو عدر
یاقتن یولوق دیمک کفتن درر | هم دلک قلک نه در سقشن درر
نو دیمکدر بسته دیمک پیسکوه | اولدی کردستانه بر داغ گرده کوه

انجقرق اولدی عنک اما اروغ | اولدی کرک دخی آلان اروغ
بیج باغی بیه وقسفراق جزدره | دوده اوبه جادره چپره
بوکلک اولدی عکبرون سبوه | النجی دیرلر کونبه زنجور
دبه کون بردق کنده زنبیله | خوشه صلقم رعجه سنبله
بادبیزن آ بادزن هم بیزه | طلو شبیر اولدی طبرزی
بیج دروق آچمون بازیی قیزکار | اولدی سرکه دکن جاروب جار
بکدنه همیاد بکل چرکادانکر | انجیر اولدی کول ام دریاد کر
کور خانه دخمه دیرکلمش فراخ | هم قعل جاقل شغال سنکلاخ
نوجخ آج اولدی یای سبا | بوبیل اسال اولدی بلبله اولمه کر
هم چیدن دلمق اوبله بحجر | اوچجی چرچی زنک وبیلوز
کوده ده آماس ششند زبله | تن قرجغی صونکدر کوبله
کیمکی درمنه اولودر آتوه به | هم کره به یوغ ودوده کم کره
انجخن انسن ور آون دیمک | درنک دیوکلو طوغرمش برنج آکمک

هم درخت و شاخ آغاج دخی بن / می بید قورلرها یاندر توتن
سروله کندز کنوشیله گئو / نی دخی شاتوق بالین دکی گو
دو نوچه اولدی سوگلک دخی تو / پوپشو بکذار قوبوغه ر گو
یار خسته بالین آیاق ببه کی / قولتق اولدی قالی هم بازنده کی
بس بز خیلی بس ایله و لیس / زغن قالنلره فرباد رس
هم طرده گاه وزن‌بش بغوله بوجی / هم دخی انجوغ و آنبدان و تخی
بیره بولیدر طرخون تخلمون / قوزجنوگی شسده ی اگنون و گون
رنگ گونی بلسک ریق رسوان / آت طونیه ر خود اشق یان بانلو
رسته جمره و جنو جینه دور / ارضراسی قیتنا قپانه دور
وارلق هستی رو بوسته در / اولشق باب بابا و لالان
کوچک اشتوسنی خانون سیم / کوچ تنگ بطانه کورک ولدی دم
نکر ودو شیره کالم ازگوران / عورت و بلجم فلاخنه صبین
بوچه باکا بورجی دلاله در / هم اوبوق تنه بیبه آله در

هم سپاندر قشلق بز نیان / اولدی نغنلو موبه دریغان
تخته درز بزچلکه در نغ / شوخ کرد ورچرک تاریجه و تیغ
دنبه قویرق شتمه تبرخنه کرک / تخته معنیه تخشه دردوک
کیجیک خارش دخی اولدی بر / صاریغی هم باریجی اولدی بیر
کرکدان ایرج اولدی فنج علیج / هم سپاریدر اکراز دف ایج
بنددر سوکت کز الغندر نبال / تازه و دال اولدی بوینی بال
اوته وار واودی سوسم کنجه دور / بسته فستق اکده هم سنجه دور
اولدی گهواره ونتک پبر بوک / آنده سوکنده و گروه اولدی بو
ساو اکنده و درسیده ساون دگر / دوک ایک ببزه و قولای جوکر
بیربت قم رشون بغ ره در جون تیغ / شوره ریکیم کوربیوزار اقدان
هم جو الدر توزادی شبنده وزرد / اسی گرم اولدی صووق اولدیکر
کاج سیلی اولدی کرج اولدی دلم / هم زرین اولدی ستر تشمدر علم
تخته انکجه اولدی بیچ بیج / بوله غرم اتمک رایغی [illegible]

سعدی
زمین شوره سنبل بر نیارد
در او تخم عمل ضایع مگردان

هم نوا نغمه نصیب اولدی نوا / هم کشتی کاکار ریش کوسج کیا
خف کن لنجم اولدی نک پانجی جلاب / زنبه کلز اولدی وصافی اولدی ناب
از برایت کیم دو رتدر یعنی تاب / بیری تاب آفتاب و ماهتاب
بیری قرمق بیری طاقت بیری رسی / زلفک ایپک الکلوب بوکلمه سی
هم کیا بیک اولی فرسب هم / برچکمک آدی زردشت ای ودود
پاریوب آجلنش اوله کفته دی / الکلوب طولنمش اوله خفته دی
اولدی انبر غم عو بجه ضیمران / فلکنده ریل سنبولی ترکی نعمان
کوک کبی یعنی سپهر آسا برم / اولدی هم ریحان اوتامق اولدی شرم
خام وکونه کبی یعنی زردام / صاروشین کلکونه کل کبی ای جام
تون کلخن شام اغاجی برخدنگ / کوشنک کرخ اولدی نیز رم بر خدنگ
منغیده ماد آن غافلدر لوند / هم خی یعنی یوق صاغش آن ده
لاف و روب سوز چیچه یعنی ملند / هم یاد زاولان خرون اولدی شند
دی م و داغ آتی بسنک مسعود کرد / حمله و جنک ایکه دیرلر نبرد

او یانق بیدار و عاشق کنگره / هم خشل آبار و محکم استوار
انجه بول نباب ایپی هنجاز در / اولو بولک کربانی سالاردر
نیقلو جیلق سوکوار و غمخوار / هم بو آتش کبی بو دیرلر نار
اخلق بوبیدن افسانه سمر / هم برنج بونجوق شبه و قیجه عو
هم دخی خنجاش اولدی بوکوچنی / هم بیوکو ده کلر دستومبار
هم خزینه اولدی کنجور ای پسر / استبوجی کسه اولدی چوره بر
ایکی کوبدر راز و مرو ز در بری / اول ولایتدر که شهریدر بری
هم علم رشهد آدیدر هم طراز / دی براغه الت و جالغو به ساز
لیر خوار اندر زدر اصبر لق / هم بوبیک کبز اولدی کز اولدی جوق
استمکدر خاما زوبتانی کات / کر اوله تیتو پس خرمن اولدی
استلک تفسل و رتبه بایی ای تمور / دخی فی الجمله دیمکدر هنوز
هم فسوس اولدی خی حیف ایمک / دخی هزل و بیهوده سوز
جفر ایکی جرکلوجیانه در هم / چرکدر بر شهر آدیدر هم طش

هم منش طبع و نکاش جیده کر | بوش کز یعنی جمع ایده کر
بلکوچه اولدی کزن خش و خشن | بلچه بشهر الله امقدر درخش
مغ کاو و شعله فروغ و نیز الاو | فاره کوغ مغ کنجه یار کوسی باغ
هم نغول اولدی ایلک دخی کزاف | بیهده سوزدر عقلبه در رساف
رشت جغد بوم و نشانه در هدف | قف در بر نوعه قاب اولدی خف
قاشده و آلنده چین آژنگ در | چقلغ و آواز جنک طلنکدر
هم نکالا در نغلباق ولدی آهنگ | نوبت دی شیوه لو محبوبه شنگ
دخی چر تنک بیزال اولدی جغکوک | ای ایاغی اکری اولان لنده وک
هم تبوراک ایکی تخته درکه خوش | باغلیوب چاتلادوبن اوزکیده قوش
کوچک و کلو خنک غنبار در | ناوک اوقدر منکک اولی نم
دخی ناوزجام و دخی نامیزرا | اول کیشی اولا که لایق اکا با
معنیده توزم یعنی تشریم | نرکسی و شنبلیم بیر انغلیم
هم شخوله ندر و رس صغیر | هم نکو میدن بیوب بچکه در

هم دخی توزیدن تونلیک | معنیسی قازینق اکرتمک بیلک
هم نجار اجابسنده آمون دیکل | براوایه وجغه کاتون دیکل
خیر بانو ندر نکین خاتون دخی | باد شهلر اولدی کیهان ایچی
سوزنی سوزنی یعنی غرغرا | هم عشیره و قبیله دوده مان
هم طرنغمق نخبه ندرر | دخی اوزنه قیش آیی قشنه در
اولدی فرسودن توزیلوب اننگک | دخی شادروان در تونیک دی
اوده یک قوللوغی یوزیندر | صقلیوب طقمق سوزیندر
طعنه یغاره زکب ولدی قره | اولدی هم رابته زنقلوقه
دخی تمکپ ولدی توبیدن کی | اولدی اوزیدن نونه شعبده دی
هم کرازیدن صانمق طبله | بورک نوجاک عور شیدر و اوله
نسرین نسرین گلیدر نیز | گوزه درلرا اولو بولدر شباه
هم صوصز مقدر نیشتن طفطه | دی جا غلیدویه و جای وازنه
هم نویه و بوانیه هم دخی | دو شغه دیر اوده شاطای اخی

بو حساب اوزره بو مصرعده شمار
فاعلات فاعلات فاعلات

قالدی سندن شاهدی بر یادگار
بو کتابی اوکرن ایچ آب حیات

شاهدی یه هر کیم ایده دعا
ایده محشرده شفاعت مصطفی

دردزه اوغلان طوغرمق زحمتی — کاغه مادان پاره بلکل رشوتی

اولدی نخجیده زبون اوطلق چمن — دمدمه آوازه شلّه زنخ زن

حمره بولغور شوباسی کرنجک — حمره اولدی خم ثماش ژرنق دد

باهکانه آلتن اولدی شنکاه — صدرو فرزانه اولو در قن کاه

بافه هذیان سوزکه اوله هرزه او — هرزه سوز سویلیجیه رباده گو

دیدیلر بانجه اول رخ چنیز — آنق آلتنیه‌که باتماجه قره

اولدی خنجه غنچه ده زر ینجی — دی اجی یاشایه تی یعنی بهی

هم خده ونوکرک ذکر ایکد نغو — هم قنوز بر کوزه کمد ررنو

کنده رکله بلغ معنبری — بیری کنده وری ودشبوری

در حساب ابجد

دکلکل ابجد حسابن ای پسر — کیم الفدن یایه دک بر رصیر

صاد یی نی قافه دک اون ترز — قافدن غ یوز صیلو غینه دک

چون حساب ابجدی بلدک تمام — تحفه‌نک تاریخنی بیل ای همام

بو حساب

۲۰